

Sivas Kongresi'nin 99. Yıl Dönümü

Ulusal kurtuluş mücadelesine ışık tutan kararların alındığı, “manda ve himaye” fikrinin reddedildiği Sivas Kongresi'nin 99. yıl dönümü, Sivas'ta çeşitli etkinliklerle kutlanıyor. - 03.09.2018

Milli Mücadele'nin mihenk taşı olan Sivas Kongresi'nin 99. yıl dönümü, Sivas'ta düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlanıyor.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları tarafından 4 Eylül 1919'da gerçekleştirilen Sivas Kongresi'ne ev sahipliği yapan, “manda ve himaye” fikrinin reddedilerek ulusal bağımsızlık düşüncesinin benimsendiği, ulusal kurtuluş mücadelesine ışık tutacak kararların alındığı ve 108 gün Milli Mücadele'nin merkezi olan Sivas'ta, tarihi kongrenin 99. yıl dönümü coşkusu yaşanıyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Burada bir milletin kurtuluşunu hazırlayan kararlar verildi" sözüyle önemini vurguladığı Sivas, kurtuluş mücadelesinin mihenk taşı olan Sivas Kongresi'nin 99. yıl dönümünde coşkulu bir güne daha tanıklık ediyor.

Tarihi kongrenin 99. yıl dönümü dolayısıyla kentte 3 gündür devam eden etkinlikler, yarınki törenle sona erecek.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk, 19 Mayıs 1919'da Samsun'da başlattığı ulusal kurtuluş mücadelesini Amasya'dan sonra, 27 Haziran 1919'da "güvenilir kent" olarak gördüğü Sivas'a gelerek sürdürdü. Sivas'ta yapılan toplantıda ülkenin durumu görüşülerek, en kısa zamanda kentte milli bir kongre yapılmasına karar verildi.

Erzurum Kongresi'ne katılmak üzere Amasya'dan ayrılan Mustafa Kemal Paşa, 27 Haziran 1919 günü Sivas'a geldi ve Sivas halkı tarafından coşkuyla karşılandı.

Sivas'a 2 Eylül 1919 günü yeniden gelen ve 18 Aralık 1919'a kadar burada kalan Mustafa Kemal Paşa ve beraberindeki heyet tarafından 4 Eylül 1919 Perşembe günü saat 14.00'te

bugünkü Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesi binasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı Sivas Kongresi yapıldı.

Sivas Kongresi'nde manda tartışmaları

Kayıtlara göre resmi çalışmaları 7 gün süren kongrede, Mustafa Kemal Atatürk başkanlığında ulusun kurtuluşu için çeşitli gündem maddeleri görüşüldü. 8-9 Eylül 1919 tarihlerinde “manda” tartışmalarının yaşandığı kongre, 11 Eylül 1919'da sonuç bildirgesinin yayımlanmasıyla kapandı.

Mustafa Kemal Paşa ve Heyet-i Temsiliye, 12 Eylül 1919'da halkın da katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, ulusun kurtuluşu için önemli kararların yer aldığı kongre beyannamesini yayımladı.

"Manda ve himaye kabul olunamaz" gibi ulusun kurtuluşu için çok önemli kararların alındığı kongrede, ilginç bir olay da yaşandı. Yurdun çeşitli yörelerinden delegelerin katılımıyla 4 Eylül 1919 tarihinde düzenlenen ve “manda” konusunun da tartışıldığı kongrede, öğrenci arkadaşlarının temsilcisi olarak, aralarında topladıkları para ile kente gelen Hikmet isimindeki askeri tıbbiye öğrencisi de bulunuyordu. Heyecanlı manda tartışmalarının yaşandığı 8 Eylül akşamı, Mustafa Kemal Paşa'nın odasında yapılan toplantıda, askeri tip öğrencisi Hikmet, şunları dile getirdi:

“Paşam, delegesi bulunduğum tıbbiyeliler, beni buraya istiklal davamızı başarmak yolundaki mesaiye katılmak üzere gönderdiler. Mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar varsa bunlar her kim olursa olsun, şiddetle ret ve takbih ederiz. Farzı muhal, manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddeder, Mustafa Kemal'i vatan kurtarıcısı değil, vatan batırıcısı olarak adlandırır ve tel'in ederiz.”

Bu sözler karşısında uygulanan ve “Arkadaşlar gençliğe bakın, Türk milli bünyesindeki asil kanın ifadesine dikkat edin” diyen Mustafa Kemal Paşa, daha sonra Hikmet Bey'e dönerek, “Evlat, müsterih ol. Gençlikle iftihar ediyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz, ekalliyette (azınlıkta) kalsak dahi mandayı kabul etmeyeceğiz. Parolamız tektir ve değişmez, ya istiklal, ya ölüm” dedi.

O dönem, Sivaslı kadınlar, Trabzon ve Erzurum'dan gelen çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan göçmenlerle yakından ilgilendi. Mustafa Kemal Paşa'nın Türk kadınlarının da Milli Mücadele'ye örgütlü olarak katılması gerektiğini ifade etmesi üzerine Sivaslı kadınlar dernek kurmak için çalışmalara başladı. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti adı verilen dernek, 9 Aralık 1919'da kuruldu.

Sivas Kongresi'nden Cumhuriyet'in ilanına giden süreç

Atatürk başkanlığında 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında gerçekleştirilen Sivas Kongresi ile Mustafa Kemal Paşa'nın gençlik yıllarından beri düşündüğü ve seslendirdiği, Samsun'a çıktığı andan itibaren resmi yazışmalarında en önemli mesele olarak yer verdiği "milli egemenlik" ve "milli irade" kavramları devlet hayatına yansıtılmaya başladı.

Halkın bütününe kapsayan ilk örgütsel faaliyet Sivas'ta gerçekleştirildi ve Sivas Kongresi, şekli ve içeriği itibarıyla adeta milli bir meclis işlevi gördü.

Kongrede yeni seçilen üyelerin katılımıyla yurdun tamamını kapsayan Heyeti Temsiliye, ülkenin kaderinde birinci derecede söz sahibi bir kurul halini aldı, ulusal hareketin meşru organları biçimlendirilmiş oldu.

7 günlük çalışmayla Sivas Kongresi, devletin önündeki engelleri ortadan kaldırarak, halkı bir bütün halinde, çizdiği program doğrultusunda harekete geçirmeyi sağladı. Bu hareket, 9 Eylül 1922'de büyük bir zafere kapı açıp, 29 Ekim 1923'te ise Cumhuriyet'in ilanıyla taçlandı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA